

Kiertokirje Suomen Polkupyöra- ja Urheilukauppiaille.

S. H. T.

Jo kauan on maamme polkupyöra- ja urheilukauppiaitten keskuudessa tunnettu yhteenliittymisen tarpeellisuus. Tällä alalla vallitseva järjestymisen puute on tehnyt mahdottomaksi päästä suoranaiseen likeyhteyteen ulkomaan suurien tuottajien kanssa ja tavarankannassa on näin ollen jouduttu riippuvaisiksi ulkomaalaisista, varsinkin tanskalaisista ja ruotsalaisista välikäsistä, jotka tietenkin maamme kauppiasten vahingoksi ovat käyttäneet hyväkseen täten saavuttamaansa asemaa.

Jo ennen sotaa aiheutti tämä yhteenliittymisen tarve sen, että pidettiin polkupyöra- ja urheilukauppiaitten kokous Vaasassa, jossa neuvoteltiin asiasta ja perustettiin yhteenliittymä valvomaan yhteisiä etuja. Mutta olojen pakosta ei tämä yhdistys voinut lainkaan ryhtyä toimimaan vaan raukesi siksensä.

Kun nyt sodan päätyttyä liike-elämä näyttää pääsevän uuteen vauhtiin, ja tavarankannan tuonti puheenaolevalla alallakin käyvän mahdolliseksi, heräsi eräissä piireissä Helsingissä ajatus, että aikoinaan suunniteltu yhteenliittymä olisi saatava uudestaan voimaan entistä voimakkaampana ja toimintakykyisempänä. Ei enää olisi tyydyttävä löyhään yhdistysmuotoon, vaan olisi perustettava melkoisilla pääomilla toimiva osakeyhtiö, jossa osakkeenomistajina olisivat juuri polkupyöra- ja urheilukauppiat ja joka täten tulisi muodostamaan näille elinvoimaisen keskusliikkeen. Tässä tarkoituksessa kutsuttiin viimekuluneen huhtikuun 28 päiväksi kokoon kokous asiaa harkitsemaan. Kokoukseen, joka pidettiin Helsingissä, saapuikin yli 20 polkupyöra- ja urheilukauppiasta. Yksimielisesti kokouksessa kannatettiin yhtiön perustamista, jota pidettiin välttämättömänä ei ainoastaan polkupyöra- ja urheilukauppiaitten edun vaan koko maamme kansantaloudenkin kannalta.

Paitsi ylempänä esitettyjä näkökohtia katsottiin, että tällainen yhtiö suuresti voisi hyödyttää maamme polkupyöra- ja urheilukauppiaita myöntämällä heille tervettä luottoa sekä sen aseman nojalla, minkä se tulisi saamaan, valvomalla ja järjestämällä polkupyöra- ja urheilutarpeitten kauppaa. Suotavana pidettiin, että yhtiön osakkeet, mikäli mahdollista, jäisivät polkupyöra- ja urheilukauppiaitten käsiin ja että jo alunperin ryhdyttäisiin toimenpiteisiin, jotka estäisivät osakkeita joutumasta keinotteluesineiksi. Tässä tarkoituksessa oli kokouksen mielestä osakkaille jaettava osinko rajoitettava sekä voitonjako pääasiassa järjestettävä samalle kannalle kuin osuuskunnissa, nimittäin siten, että voittoa jaettaisiin ostajille heidän vuosiosastostensa suuruuden mukaan, kumminkin niin, että saatavan osto-provisionin suuruus tulisi olemaan riippuvainen myöskin ostajan omistamain osakkeiden lukumäärästä.

Kokous asetti heti toimikunnan valmistelemaan yhtiöjärjestystä, joka vielä samana päivänä valmistui ja hyväksyttiin, minkä ohessa yhtiösopimus allekirjoitettiin. Täten oli perustettu „Polkupyöra- ja urheilukauppiaitten Keskusosakeyhtiö—Velocipedhandlanden Centralaktiebolag“. Sen osakepääoma on 2,000,000 markkaa jaettuna 2,000 osakkeeseen suuruudeltaan kukin Smk. 1,000: —. Näistä osakkeista merkittiin jo perustamistilaisuudessa lähes 400.

Yhtiöjärjestyksestä, joka nyttemmin on saanut Valtioneuvoston vahvistuksen ja joka painettuna tähän oheenliitetään, mainittakoon vielä, että se asettaakseen yhtiön hallinnon mahdollisimman lujalle ja laajalle pohjalle määrää, että yhtiön asioita hoitaa, paitsi yhtiökokousta ja johtokuntaa, 9-miehinen hallintoneuvosto. Tämän kautta toivottiin saatavan polkupyörä- ja urheilukauppiat eri osissa maata tehokkaasti otta-
maan osaa yhtiön liikkeen johtoon ja siten tukemaan johtokunnan toimintaa, jota taas melkoisesti helpottaa ja tekee joustavaksi se seikka, että johtokunta on vain kolmi-
miehinen.

Edelleen mainittakoon, että ylempänä esitetyistä syistä osakkaille jaettava osinko on rajoitettu korkeintaan 8 prosentiksi. Mitään lähempiä määräyksiä ostoprovisionin jakamisesta ostajille ei yhtiöjärjestykseen ole katsottu voitavan sisällyttää, vaan on tar-
koitus ollut, että hallintoneuvosto vahvistaisi ne periaatteet ja yksityiskohtaiset mää-
räykset, joita tässä suhteessa on noudatettava.

Allekirjoittaneet, jotka yhtiön perustajat valitsivat väliaikaisena toimikuntana yh-
tiön asioita hoitamaan sekä keräämään tarpeellisen määrän osakkaita, saavat siis täten
kääntyä Teidän puoleenne pyytäen Teitä liittymään yhtiön osakkaaksi. Lähitulevai-
suudessa saapuu Teidän luoksenne herra Salmela mukanaan lista osakkeitten mer-
kitsemistä varten. Hän on myös valmis antamaan lähempiä tietoja yhtiön suunnitel-
luista työtavoista ja tarkoituseristä. Rohkenemme toivoa, että Te otatte huomioon
yhteiset edut sekä sen hyödyn, minkä yritys Teille tulee tuottamaan ja merkitsisitte mah-
dollisimman suuren määrän osakkeita uudessa yrityksessämme. Mitä laajemman kan-
natuksen yhtiö saa sitä voimakkaampi se tulee olemaan ja mitä suuremman määrän
osakkeita Te siinä merkitsette, sitä suurempi hyöty Teille yhtiöstä tulee olemaan.

Sanomattakin on selvä, että yhtiö tulee toimimaan puhtaana liikeyrityksenä aivan
erillään kaikesta kieli- ja muusta politiikasta.

Helsingissä, 24 päivänä toukokuuta 1919.

K. Rautanen.

Arno Hohenthal.

Akseli Pellinen.

Väino Ylöstalo.

Arvi Jännes.

Cirkulär till Finlands Velociped- och Sporthandlare.

S. H. T.

Redan länge har bland velociped- och sporthandlarna i vårt land ett behov av sammanslutning gjort sig gällande. Den på detta område rådande organisationsbristen har omöjliggjort en direkt affärsförbindelse med utlandets stora producenter och har vid sådant förhållande varuanskaffningen blivit beroende av utländska, isynnerhet danska och svenska mellanhänder, som givetvis till men för vårt lands handlande utnyttjat den ställning de sålunda ernått.

Redan före kriget föranledde detta sammanslutningsbehov, att velociped- och sporthandlare sammankommo i Vasa till ett möte, där saken dryftades och en sammanslutning för bevakande av gemensamma intressen bildades. Men till följd av omständigheternas tvång kunde föreningen i fråga alls icke skrida till verksamhet, utan gick om intet.

Då affärslivet numera, sedan kriget upphört, synes få ny fart, och varuimport jämväl på ifrågavarande område bliva möjlig, uppstod inom vissa kretsar i Helsingfors den tanken, att den i tiden planerade sammanslutningen borde ånyo fås till stånd starkare och handlingskraftigare än tillföre. Man borde icke mera nöja sig med en lös föreningsform, utan grunda ett kapitalstarkt aktiebolag, vars aktionärer bleve just velociped- och sporthandlarna och vilket sålunda för dessa skulle utgöra en livskraftig centralaffär. I detta syfte sammankallades den 28 april ett möte att dryfta saken. Till mötet, som ägde rum i Helsingfors, infunno sig över 20 velociped- och sporthandlare. Förslaget om bolagets grundande vann enhälligt understöd å mötet, som ansåg detta oundgängligt icke blott i velocipedhandlarnas, utan ock hela vår nationalekonomis intresse.

Förutom ovannämnda synpunkter framhölls, att ett sådant bolag kunde i hög grad gagna vårt lands velociped- och sporthandlare genom att bevilja dem sund kredit samt genom att på grund av den ställning detsamma komme att intaga, övervaka och organisera handeln med velociped- och sportartiklar. Det ansågs önskligt, att bolagets aktier, såvitt möjligt, förbleve i velociped- och sporthandlarnas händer samt att från första början vidtoges åtgärder till förebyggande därav, att aktierna bleve föremål för spekulation. I detta syfte borde enligt mötets åsikt dividendutdelningen åt aktionärerna begränsas samt vinstutdelningen i huvudsak ordnas på samma grund som i andelslag, nämligen sålunda, att köparen bleve delaktiga i vinsten efter storleken av deras årsinköp, likväl så att den tillkommande provisionens storlek bleve beroende jämväl av antalet köparen tillhörande aktier.

Mötet tillsatte omedelbart en komité för utarbetande av bolagsordning, som ännu samma dag förelåg färdig och godkändes, varjämte bolagsavtal underskrevs. Sålunda var „Polkupyöräkauppiaitten Keskus-Osakeyhtiö—Velocipedhandlandenas Centralaktiebolag“ grundat. Dess aktiekapital är 2.000,000 mark, fördelat på 2,000 aktier, lydande envar på Fmk 1000: —. Av dessa aktier blevo redan vid grundläggningstillfället inemot 400 tecknade.

Vidkommande bolagsordningen, som numer erhållit Stats rådets stadfästelse och varav tryckt exemplar härhos bifogas, må ännu nämnas, att densamma, på det att bolagets förvaltning bleve ställd på möjligast fast och vidsträckt grund, stadgar det bolagets angelägenheter handhavas, förutom av bolagsstämma och direktion, av ett 9 manna förvaltningsråd. Härigenom hoppades man förmå velociped- och sporthandlare i olika delar av landet att verksamt taga del i ledningen av bolagets rörelse och sålunda stödja direktionens verksamhet, vilken åter betydligt underlättas och göres mindre tungrodd av den omständigheten, att direktionen är blott tre man stark.

Vidare må framhållas, att dividendutdelningen till aktionärerna på förberörda grund begränsats till högst 8 procent. Några närmare bestämmelser angående provisionsutdelning åt köpare hava icke ansetts kunna i bolagsordningen intagas, utan har avsikten varit, att förvaltningsrådet skulle fastställa de principer, och detaljerade bestämmelser, som i sagda avseende skola iakttagas.

Undertecknade, som av bolagets stiftare utsetts att såsom interimsstyrelse handhava bolagets angelägenheter och placera aktierna, få alltså härmed hänvända sig till Eder med anhållan, att Ni ville ansluta Eder såsom aktionär till bolaget. I närmaste framtid kommer Ni att uppvaktas av herr Salmela, som medför lista för teckning av aktier. Han är jämväl beredd att lämna närmare upplysningar angående bolagets planerade arbetsmetoder och ändamål. Vi våga uttala den förhoppning att Ni med hänsyn till de gemensamma fördelarna och den nytta företaget kommer att medföra Eder tecknar ett möjligast stort antal aktier i vårt nya företag. Ju vidsträcktare understöd detsamma vinner, desto kraftigare kommer det att bliva och ju större antal aktier Ni tecknar desto större nytta kommer Ni att hava av bolaget.

Det är utan vidare klart, att bolaget kommer att arbeta såsom ett rent affärsföretag, fjärran från allt vad språk- och annan politik heter.

Helsingfors, den 24 maj 1919.

K. Rautanen.

Arno Hohenthal.

Akseli Pellinen.

Väinö Ylöstalo.

Arvi Jännes.